

Historia klasa 8

Uczeń zna, rozumie i wyjaśnia skutki I wojny światowej, sytuację w okresie dwudziestolecia międzywojennego na świecie (totalitaryzmy, kryzys gospodarczy), politykę apeasementu, która doprowadziła do wybuchu II wojny światowej, a także okoliczności odzyskania niepodległości przez Polskę oraz sytuację polityczną, ekonomiczną i społeczną w 20-leciu międzywojennym.

Ocena	Opis osiągnięć
2	Uczeń / Uczennica: - wymienia najważniejsze skutki I wojny światowej dla Europy i świata (polityczne, społeczne, gospodarcze, kulturowe); - wskazuje główne postanowienia traktatu wersalskiego i decyzje konferencji paryskiej; - wymienia cechy charakterystyczne systemów totalitarnych (nazizm, komunizm); - podaje przykłady działań Niemiec mających na celu rozbięcie ładu wersalskiego; - wymienia najważniejsze wydarzenia związane z odrodzeniem państwa polskiego i kształtowaniem jego granic; - wskazuje główne założenia konstytucji marcowej oraz strukturę społeczną i narodowościową II RP; - wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe II Rzeczypospolitej.
3	Uczeń / Uczennica: - wyjaśnia, jakie były następstwa I wojny światowej dla rozwoju cywilizacji i kultury; - tłumaczy, na czym polegał ład wersalski i jakie były jego słabe strony; - porównuje ideologie i praktyki niemieckiego narodowego socjalizmu oraz systemu sowieckiego; - wyjaśnia, dlaczego polityka appeasementu była stosowana przez państwa zachodnie wobec Niemiec; - interpretuje znaczenie powstań i plebiscytów dla kształtowania granic II RP; - tłumaczy przyczyny i skutki przewrotu majowego oraz kryzysu demokracji parlamentarnej w Polsce; - wyjaśnia wpływ kryzysów gospodarczych na życie społeczne II RP.
4	Uczeń / Uczennica: - analizuje wpływ postanowień traktatu wersalskiego na sytuację polityczną w Europie i rozwój ruchów t-totalitarnych; - wyjaśnia, jak działania Niemiec i polityka ustępstw Zachodu doprowadziły do wybuchu II wojny światowej; - analizuje proces odbudowy państwa polskiego po I wojnie światowej, uwzględniając decyzje międzynarodowe i działania zbrojne; - porównuje ustrój polityczny II RP z innymi państwami europejskimi okresu międzywojennego; - analizuje skutki wojny polsko-bolszewickiej dla pozycji międzynarodowej Polski; - ocenia wpływ dziedzictwa zaborowego na rozwój gospodarczy i społeczny II RP.

5	Uczeń / Uczennica: - ocenia długofalowe skutki I wojny światowej dla Europy i świata; - formułuje własną opinię na temat skuteczności polityki appeasementu i odpowiedzialności za wybuch II wojny światowej; - ocenia znaczenie powstań, plebiscytów i wojny polsko-bolszewickiej dla kształtu granic II RP;
6	Uczeń / Uczennica: - ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych. - argumentuje, które elementy ładu wersalskiego były najbardziej problematyczne i dlaczego; - argumentuje, które osiągnięcia II RP miały największe znaczenie dla rozwoju Polski; - ocenia skuteczność polityki zagranicznej II RP oraz wpływ autorytaryzmu na życie polityczne i społeczne.

II wojna światowa – uczeń rozumie, czym była II wojna światowa, potrafi o niej opowiedzieć oraz wyjaśnić jej znaczenie dla dalszych losów Europy i świata.

Ocena	Opis osiągnięć
2	Uczeń/uczennica: - zna terminy związane z II wojną światową, jak np. wojna obronna, alianci, kolaboracja itp.; - zna daty początku i końca wojny, bitew wojny obronnej i przełomowych walki dla tej wojny, oraz konferencji Wielkiej Trójki - zna głównych bohaterów tej wojny: przywódców państw Osi i aliantów (Wielka Trójka) i dowódców ważnych bitew. - Zna polskie formacje wojskowe na różnych frontach - umie wymienić etapy II wojny światowej i zbrodnie do jakich doszło podczas tego konfliktu
3	Uczeń/uczennica: - wyjaśnia swoimi słowami terminy związane z II wojną światową - rozróżnia założenia i metody polityki okupacyjnej Niemiec i ZSRR - wyjaśnia, dlaczego doszło do wybuchu wojny - opisuje przebieg kampanii wrześniowej - omawia znaczenie konferencji w Jałcie i Teheranie - wyjaśnia skutki wojny dla Polski i świata
4	Uczeń/uczennica: - analizować mapy przedstawiające zmiany granic po wojnie - porównuje sytuację Polski przed i po wojnie - interpretuje źródła historyczne (np. zdjęcia, dokumenty, relacje świadków) - tworzyć krótkie wypowiedzi pisemne na temat wybranych wydarzeń wojennych - opowiada o doświadczeniach ludności podczas wojny na podstawie źródeł historycznych
5	Uczeń/uczennica: - dostrzega znaczenie pamięci historycznej i roli miejsc pamięci - rozważać moralne aspekty wojny i ludobójstwa

	- ocenia zastosowane strategie przez obie strony w wojnie - ocenia postawę Wielkiej Trójki wobec Polski
6	Uczeń/uczennica: - ocenia wiarygodność źródeł i znaczenie propagandy w II wojnie światowej - ocenia postawy ludzi w czasie wojny i holokaustu (np. bohaterstwo, kolaboracja, pomoc Żydom) - wyraża własną opinię na temat skutków wojny - formułuje wnioski dotyczące zagrożeń wynikających z totalitaryzmu i nacjonalizmu

II – Świat po II wojnie światowej: uczeń rozumie, opowiada o sytuacji na świecie po II wojnie światowej, oraz dostrzega jej wpływ na współczesność.

Ocena	Opis osiągnięć
2	Uczeń/uczennica: - zna datę zakończenia II wojny światowej i rok powstania ONZ - wymienia państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego - wskazuje na mapie państwa bloku wschodniego - zna daty interwencji ZSRR na Węgrzech (1956) i w Czechosłowacji (1968) - wymienia przykłady konfliktów zimnej wojny (np. wojna koreańska, kryzys kubański) - zna daty rozpadu ZSRR i powstania Unii Europejskiej - wymienia przyczyny dekolonizacji i przykłady państw, które uzyskały niepodległość - zna podstawowe fakty o przemianach w Chinach po 1949 roku
3	Uczeń/uczennica: - wyjaśnia skutki II wojny światowej w wymiarze politycznym, społecznym, gospodarczym i kulturowym - tłumaczy przyczyny rozpadu koalicji antyhitlerowskiej i początki zimnej wojny - opisuje cele powstania ONZ i jej rolę w świecie - charakteryzuje różnice między NATO a Układem Warszawskim - wyjaśnia motywy interwencji ZSRR w państwach bloku wschodniego - tłumaczy przyczyny dekolonizacji i jej wpływ na świat - opisuje przyczyny konfliktu na Bliskim Wschodzie - omawia przemiany społeczno-polityczne w Chinach po II wojnie światowej - rozumie znaczenie przemian w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989–1991 - wyjaśnia cele integracji europejskiej i jej główne etapy - rozpoznaje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej
4	Uczeń/uczennica: - analizuje mapy polityczne Europy i świata po II wojnie światowej - porównuje skutki wojny w różnych regionach świata - interpretuje źródła historyczne dotyczące zimnej wojny i dekolonizacji - tworzy prezentację lub wypowiedź pisemną na temat wybranego konfliktu zimnej wojny

	- wskazuje na mapie zmiany granic po rozpadzie ZSRR - analizuje przemiany społeczne w Europie i Azji po II wojnie światowej - porównuje cele i działania ONZ z innymi organizacjami międzynarodowymi - ocenia wpływ integracji europejskiej na życie obywateli
5	Uczeń/uczenica: - ocenia skutki II wojny światowej dla współczesnego świata - formułuje własne opinie na temat zimnej wojny i jej wpływu na relacje międzynarodowe - rozważa moralne aspekty interwencji zbrojnych ZSRR - ocenia znaczenie dekolonizacji dla rozwoju państw Trzeciego Świata - analizuje współczesne skutki konfliktów na Bliskim Wschodzie - wyraża opinię na temat przemian społecznych i kulturowych po II wojnie światowej
6	Uczeń/uczenica: - reflektuje nad rolą integracji europejskiej w budowaniu pokoju i współpracy - ocenia znaczenie powstania ONZ i NATO dla porządku na świecie oraz umie sformułować zadania jakie przed tymi organizacjami stoją - dostrzega znaczenie pamięci historycznej i jej wpływ na tożsamość narodową

PRL – od przejścia władzy przez komunistów do 1981, czyli uczeń rozumie jak to się stało, że po II wojnie światowej rządy przejęli komuniści, jak te rządy wyglądały i jaka była reakcja społeczna na zachodzące zmiany

Ocena	Opis osiągnięć
2	Uczeń/uczenica: - zna daty: przejścia władzy przez komunistów, Poznańskiego Czerwca 1956, wydarzeń w latach 1968, 1970, 1976, strajków sierpniowych 1980 - wymienia nazwiska: Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Gierek, Jan Paweł II, Lech Wałęsa - rozpoznaje pojęcia: stalinizm, opozycja demokratyczna, „Solidarność”, internowanie, cenzura, propaganda - wskazuje formy oporu wobec władzy komunistycznej (np. zbrojny, społeczny, religijny) - zna nazwę i rolę Kościoła katolickiego w PRL - wymienia przyczyny i skutki strajków sierpniowych 1980 r. - zna podstawowe fakty o systemie władzy w PRL i zależności od ZSRR
3	Uczeń/uczenica: - wyjaśnia okoliczności przejścia władzy przez komunistów (np. sfałszowane wybory, obecność Armii Czerwonej) - charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz (np. opór zbrojny, emigracja, przystosowanie) - opisuje system terroru stalinowskiego i jego wpływ na społeczeństwo - tłumaczy znaczenie Poznańskiego Czerwca i wydarzeń październikowych 1956 r. - wyjaśnia mechanizmy uzależnienia PRL od ZSRR (np. obecność wojsk, RWPG, ingerencja polityczna)

	- charakteryzuje życie społeczne i kulturalne w czasach Gomułki i Gierka - opisuje przyczyny kryzysów społecznych w latach 1968, 1970, 1976 - tłumaczy rolę Kościoła jako instytucji wspierającej społeczeństwo - wyjaśnia znaczenie działalności opozycji politycznej w latach 1976–1980 - opisuje wpływ Jana Pawła II na świadomość społeczną i polityczną Polaków - charakteryzuje ruch „Solidarność” jako fenomen społeczny i polityczny
4	Uczeń/uczennica: - analizuje źródła historyczne (np. plakaty, przemówienia, zdjęcia z demonstracji) dotyczące PRL - porównuje systemy władzy w różnych okresach PRL (stalinizm, gomułkowszczyzna, gierkowszczyzna) - wskazuje na mapie miejsca kluczowych wydarzeń (Poznań, Gdańsk, Radom) - tworzy wypowiedź pisemną na temat wybranego kryzysu społecznego - interpretuje znaczenie pielgrzymek Jana Pawła II dla społeczeństwa PRL - analizuje formy oporu społecznego i ich konsekwencje - przedstawia ciąg przyczynowo-skutkowy prowadzący do powstania „Solidarności” - wykorzystuje wiedzę do oceny roli Kościoła i opozycji w procesie demokratyzacji
5	Uczeń/uczennica: - ocenia wpływ systemu komunistycznego na życie codzienne obywateli - formułuje własną opinię na temat postaw Polaków wobec władzy komunistycznej - rozważa moralne aspekty oporu i współpracy z reżimem ocenia znaczenie wydarzeń 1956, 1968, 1970, 1976 jako przejawów walki o wolność - analizuje rolę Kościoła jako przestrzeni wolności i tożsamości narodowej - ocenia reformy komunistyczne i gospodarkę centralnie planowaną
6	Uczeń/uczennica: - wyraża opinię na temat znaczenia „Solidarności” dla przemian demokratycznych - formułuje ocenę o PRL-u w kontekście wpływu na współczesną Polskę - dostrzega wartość pamięci historycznej i jej wpływ na postawy obywatelskie

Dekada 1981-1989, czyli uczeń rozumie wagę przemian jakie dokonały się pomiędzy stanem wojennym a okrągłym stołem i wyborami z 4 czerwca 1989 roku, potrafi wyjaśnić zachodzące procesy i ich konsekwencje.

Ocena	Opis osiągnięć
2	Uczeń / uczennica: - zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 grudnia 1981 r.) - wymienia główne przyczyny jego wprowadzenia (np. kryzys gospodarczy, obawa przed interwencją ZSRR) wskazuje konsekwencje stanu wojennego (np. internowania, ograniczenia praw obywatelskich, emigracja)

	zna nazwiska głównych uczestników obrad „okrągłego stołu” (np. Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski, Tadeusz Mazowiecki) - zna datę rozpoczęcia i zakończenia obrad „okrągłego stołu” - wymienia podstawowe postanowienia porozumienia (np. legalizacja „Solidarności”, wybory czerwcowe 1989)
3	Uczeń/uczennica: - wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego w kontekście sytuacji politycznej i społecznej PRL - opisuje konsekwencje stanu wojennego dla społeczeństwa i opozycji - charakteryzuje postawy Polaków wobec stanu wojennego (np. opór, przystosowanie, emigracja) - analizuje formy oporu społecznego (np. działalność podziemna, kultura niezależna, pomoc Kościoła) - wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu” (np. kryzys gospodarczy, nacisk społeczny, zmiany w ZSRR) - opisuje przebieg i znaczenie obrad „okrągłego stołu” jako przełomowego wydarzenia politycznego
4	Uczeń/uczennica: - analizuje źródła historyczne dotyczące stanu wojennego (np. zdjęcia, relacje, dokumenty) - porównuje postawy społeczne wobec władz PRL w różnych okresach lat 80. - interpretuje znaczenie obrad „okrągłego stołu” dla przemian demokratycznych w Polsce - tworzy wypowiedź pisemną lub prezentację na temat oporu społecznego w czasie stanu wojennego - wskazuje na osi czasu kluczowe wydarzenia prowadzące do transformacji ustrojowej - wykorzystuje wiedzę do oceny roli „Solidarności” i Kościoła w procesie demokratyzacji
5	Uczeń/uczennica: - ocenia wpływ stanu wojennego na życie codzienne obywateli i rozwój społeczeństwa obywatelskiego - formułuje własną opinię na temat postaw Polaków wobec reżimu komunistycznego - rozważa moralne aspekty decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego
6	Uczeń/uczennica: - ocenia znaczenie porozumienia „okrągłego stołu” jako modelu pokojowej transformacji - reflektuje nad wartością dialogu społecznego i kompromisu w życiu publicznym - dostrzega znaczenie pamięci historycznej dla budowania tożsamości narodowej i obywatelskiej

Uczeń zna, rozumie oraz wyjaśnia jak doszło do powstania III Rzeczypospolitej, jej przemiany oraz pozycje we współczesnym świecie.

Ocena	Opis osiągnięć
2	Uczeń / uczennica: - zna daty kluczowych wydarzeń: 1989 (upadek komunizmu), 1997 (uchwalenie Konstytucji RP), 1999 (wejście Polski do NATO), 2004 (wejście Polski do UE) - wymienia najważniejsze reformy lat 90. (np. reforma Balcerowicza, reforma administracyjna) - rozpoznaje pojęcia: transformacja ustrojowa, demokracja, gospodarka rynkowa, integracja europejska - zna podstawowe informacje o strukturze NATO i UE - wskazuje przykłady napięć społecznych lat 90. (np. bezrobocie, protesty pracownicze)
3	Uczeń/uczennica: - wyjaśnia przebieg i znaczenie przemian ustrojowych w Polsce po 1989 roku - charakteryzuje zmiany społeczne, polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90. (np. rozwój mediów, zmiany stylu życia, pluralizm polityczny) - tłumaczy przyczyny napięć społecznych (np. skutki reform, nierówności społeczne) - wyjaśnia znaczenie przystąpienia Polski do NATO dla bezpieczeństwa państwa - tłumaczy korzyści i wyzwania wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej
4	Uczeń/uczennica: - analizuje źródła historyczne dotyczące przemian lat 90. (np. artykuły prasowe, dokumenty, zdjęcia) - porównuje sytuację Polski przed i po przystąpieniu do NATO i UE - interpretuje dane statystyczne dotyczące gospodarki i społeczeństwa lat 90. - tworzy wypowiedź pisemną na temat znaczenia integracji europejskiej dla młodego pokolenia - wskazuje na osi czasu najważniejsze wydarzenia transformacji ustrojowej - analizuje skutki reform społeczno-gospodarczych dla różnych grup społecznych
5	Uczeń/uczennica: - ocenia wpływ przemian ustrojowych na codzienne życie obywateli - formułuje własną opinię na temat reform lat 90. i ich konsekwencji - rozważa znaczenie członkostwa Polski w NATO i UE dla pozycji międzynarodowej kraju - reflektuje nad wartością demokracji i społeczeństwa obywatelskiego - dostrzega znaczenie pamięci o transformacji ustrojowej dla tożsamości narodowej - ocenia wpływ przemian kulturowych lat 90. na współczesną Polskę

6	Uczeń/uczennica: - ocenia jakie znaczenie dziś ma dla nas członkostwo w NATO i UE - analizuje jak przynależność partyjna wpływa na postrzeganie przemian w Polsce i ocenę osiągnięć